

PROCES JANUSZA PAŁUBICKIEGO oskarżonego o kierowanie Tymczasowym Zarządem Regionu Wielkopolska od sierpnia do grudnia 82r, uczestniczenie w pracach TKK i kolportowanie prasy podziemnej - rozpoczął się 19. IX przed Sądem Wojsk lotniczych w Poznaniu.

J. Pałubicki w śledztwie nie składał żadnych zeznań. Przed sądem potwierdził swój udział w TZR i TKK, odmawiając wszelkich zeznań, które mogłyby przyczynić się do ujawnienia struktur "S" lub obciążyć kogokolwiek. W swoim oświadczeniu powiedział m. in.: "...wprowadzona 13. XII. 81 sytuacja zamknęła społeczeństwa polskie w tym samym zaułku, z którego wydobywali się parokrotnie za cenę życia osób najmniej winnych. Marsz ku świetlanej przyszłości rozpoczęliśmy przez trupy. /.../ Słyszmy wezwanie o spisku Zachodu, kapitalistów, Izraela, amerykańskim, o pogrobowcach faszyzmu, chuliganach, warchołach, o podpalaniach, rabunkach i zniszczeniach. Nówia to zwolennicy spiskowej teorii społeczeństwa, dla których nie ma ludzi, ale są rzadzeni władzą. Jeśli powtarzanie się każdorazowego schematu oceny sytuacji nie jest oszustwem, to może być tylko sekciarstwem zgubnym w skutkach i zgubnym dla państwa, w którym postęp może odbywać się tylko poprzez krwawe zapasły. To nie społeczeństwo jest naiwne i niedojrzałe, a wprowadzenie wojsk na ulicę nie wprowadzaładu. Powoduje tylko śmiertelną ciszę po strzałach do ludzi.

Paniczne uderzenie nocą we wszystkie struktury organizacyjne społeczeństwa poza administracją, środkami przymusu i niektórymi formami politycznymi oznacza zapięg obaw decydentów. Bali się całego społeczeństwa. Nie słyszałem jeszcze, żeby monopolista gromiąc społeczeństwo mógł się następnie zdobyć na rozbrojenie i zwrot zagarniętej władzy. Przeczy temu logika zasad koncentracji władzy naszego ustroju wykazana historycznie. Każde pozbawienie władzy prerogatyw odbywa się pod presją i zawsze następuje ponowna koncentracja jej. Przeczy temu także zwykła znajomość ludzkich postaw. Kto kazał zabić, kto skrzywdził, będzie obawiał się ukarania i przekazania władzy tym, których skrzywdził. /.../ Zarzucono "S", że wini duży płace - a kto je podwyższył w 82r. o 60%. Zarzucono "S" anarchię - czy to było w programie, czy w działaniu? Zmierzaliśmy do reformy strukturalnej, a to nie jest anarchia. Zarzucono nam kosztowność strajków, a ile kosztowały dziesięciolecia nieefektywnych eksperymentów gospodarczych? Ile kosztował stan wojenny 7/.../ Od dawna prawa tworzone w zapale ustawodawczym mijają się z normami etycznymi społeczeństwa. To wszystko wymaga niestabilności społecznej i zmusza do szukania praw bardziej sprawiedliwych, ponadnarodowych. /.../ Kto wyżej od woli narodu stawia swoje zasługi, albo opinie sojuszników, ten publicznie głosi ograniczoną suwerenność państwa, znieważa naród, przywołując pamięć gwarancji przedrozbiorowych. /.../ Gdy stanowisko państwa wyrażane jest przez środki przymusu, gdy zagrożone są autentyczne siły społeczne, gdy cenzura likwiduje obieg informacji - jak można wyrazić protest przeciw temu, co się zdarzyło, jest i ma być? Pozostała powszechnie na świecie przyjęta, a u nas nielegalna, forma życia zbiorowego dająca możliwości wyrażania swego stanowiska słowem i czynem. I ja mam się tłumaczyć, dlaczego występuję przeciw prawu? /.../ Postępowanie moje, etycznie publicznym poparciem, do 14. XII. 81 od godz. 24 w nocy ma być nagle bezprawne. Mój mandat związkowy nabrał mocy dzięki poparciu większości przedstawicieli członków tego regionu. Było ich ponad 400 tys. Nie upoważnia mnie to do wszystkiego, tylko do osiągnięcia określonego statutu celu. Kto z pośród posłów do sejmu, mając dziesięciokrotnie mniejszy okręg wyborczy może powiedzieć, że powierzony mi cel jest nieważny, nieaktualny? /.../ Mam sobie za zasługę, że w niczym nie stanąłem po stronie zabójców, ich pomocników i zleceniodawców. /.../ Że w czasie podziału na tych, którzy stoją po stronie kolby i po stronie lufy znalazłem się w miejscu odpowiadającym mojemu mniemaniu o godności. /.../ Uważam, że moja kandydatura do Zarządu Regionu zobowiązuje mnie do obrony interesów członków nie tylko w czasach pomyślnych. Ten wybór zawierał wystarczające zaufanie publiczne, bym mógł je zlekceważyć i unikać działania metodami dostępnymi i akceptowanymi przez wyborców. Wybór na przewodniczącego TZR narzucił konieczność ujawnienia nazwiska dla wskazania kontynuacji działania Związku "S" i dla wykluczenia ewentualnych domysłów, że kontynuowana działalność ma nieczyste pochodzenie. To co mam sobie w tej sprawie do wyrzucenia nadaje się wyłącznie do sprawozdania dla moich członków na koniec kadencji."

Kilkunastu aresztowanych w tej samej sprawie zwolniono po 22. VII na mocy amnestii. Na procesie Pałubickiego wystąpili jako świadkowie, nadal odmawiając zeznań /Krystyna Laskowicz, Bolesław Matylla/ lub wycofując złożone w śledztwie zeznania/m. in. A. Porawski: "Będąc przesłuchiwany jako podejrzany, zostałem przez oficera śledczego poinformowany, że przysługuje mi prawo kłamania. Z uprawnień tego skorzystałem bardzo szeroko. Odwołuję w całości swoje zeznania złożone w śledztwie.

Po dwóch dniach rozprawę odroczone do 29. IX. Do Sądu podczas procesu Pałubickiego

kiego przyjechało mnóstwo ludzi. Nie wpuszczani na salę gromadzili się przed budynkiem.

WIEZNIOWIE POLITYCZNI

Barczewo. We wrześniu w przewieziono do Barczewa skazanych na wieloletnie więzienie przywódców "S", w tym Wł. Frasyniuka, Piotra Bednarza, Jerzego Kropiwnickiego, Andrzeja Słowika i Patrycjusza Kosmowskiego oraz Edmunda Sarukę. Umieszczono ich w oddzielnych celach.

Od 12. IX w Barczewie trwa głódówka o status więźnia politycznego. Ze względu na brak możliwości kontaktowania się część więźniów przystąpiła do niej później. Frasyniuk przewieziony z Łęczycy 14. IX dołączył do protestu 22. IX. Więźniowie polityczni w Barczewie przebywają w bardzo złych warunkach/ciemne, brudne i wilgotne cele, brak kanalizacji/ i są szykanowani przez służbę więzienną. I tak Wł. Frasyniukowi bez konsultacji z lekarzem odebrano dietę, siłą zgolono brodę, straszono biciem i dowiezieniem 14 dni kabaryny /kara w Łęczycy zawieszona po przeście więźniów/. Rodzicom władka nie pozwolono przekazać na widzeniu żadnej żywności ani ciepłej odzieży. Widzenie po kilkunastu minutach zostało przerwane ponieważ Frasyniuk opowiedział o warunkach panujących w Barczewie.

Braniewo. 8. IX przewieziono do więzienia w Braniewie wszystkich więźniów z Potulic /z wyjątkiem A. Słowika wywiezionego do Barczewa/: Mariusza Minze-przew. "S" w gdańskim Hartwigu/2,5 lat za "kierowanie strajkiem" XII.81/, Antoniego Grabarczyka -czł. KZ"S" w Zarz. Portu Gdańsk/31.9 mies. za "kierowanie strajkiem" XII.81/, Jana Kupiturskiego ze Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni/2 1.3 mies. za "kontynuowanie działalności związkowej" i kolportaż/, Jana Kurzę-uoznia szkoły średniej /2 l. za "przynależność do nielegalnej organizacji"/, Grzegorza Desińskiego z MKKK WRZKB Gdynia/1 r.9 mies. za "udział w nielegalnej demonstracji"/, Andrzeja Milczanowskiego, czł. MKK ZR"S" w Szczecinie /otrzymał 5 l.-nie znany wyniku postępowania amnestyjnego-za strajk XII.81/, Krzysztofa Olechowskiego - żołnierza służby zasadn./ /3,5 r. z art.47 dekretu, nie objęty amnestią/, Ryszarda Łoczkę-czł. KZ"S" w gdańskim Hartwigu/2,5 r. za "kierowanie strajkiem" XII.81/.

Warunki w Braniewie są nieporównanie gorsze niż w Potulicach, gdzie więźniowie polityczni wywalczyli sobie liczne odstępstwa od regulaminu. Naczelnik więzienia już na wstępie oświadczył nowoprzybyłym, iż są "pospolitymi przestępcami" więc obowiązują ich odpowiedni dla nich regulamin z 1974r. Za niesubordynację wymierzane będą kary -oznajmił -grożąc m.in., że "złote z różek hydrantem" w razie odmowy stawiania na apel. Całą ósienkę poddano przymusowemu goleniu brody i wąsów oraz stryżeniu -nie obyło się bez użycia siły. Nakazano ściśle określony sposób śniania różek, na których wolno siedzieć tylko 1,5 godz. dziennie, odebrano własne obuwie, bieliznę i odzież /w tym swetry choć w celach jest zimno/. Umieszczono ich w dwóch brudnych, ciemnych i ciasnych celach, zezwalając tylko na 3-godzinne przebywanie razem w świetlicy raz na trzy dni. Przyznano 1 widzenie miesięcznie, w trakcie którego rodzina może przekazać do 1kg. żywności, 100g. herbaty i 2 paczki papierosów. Godzienny spacer odbywa się w małym, ogrodzonym siatką z boków i z góry spacerniaku, przypominającym klatkę. Drastycznie ograniczone, w porównaniu z Potulicami, możliwości korzystania z książek i podręczników oraz wysyłanie i otrzymywanie listów/po 4 miesiącu tylko do 1 od najbliższych/. Znacznie częstsze są "kipisze" w celach oraz rewizje osobiste.

Do Braniewa przywiezionoteż z Wroniak nieznanych nam z nazwiska więźniów skazanych za "udział w zajściach" w Górzowie Wlkp. 31.VIII.82 oraz ks. żyche ze "sprawy sierżanta Karosa".